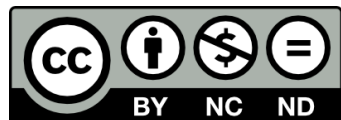

Η ιστορία της χρήσης και η απαγόρευση των βασανιστηρίων

This work is licensed
under a

**ARTIP: Awareness Raising and Training Measures
for the Istanbul Protocol in Europe**

www.istanbulprotocol.info

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Επισκόπηση

1. Περίοδος Προ-Ιεράς Εξέτασης
2. Περίοδος της Ιεράς Εξέτασης
3. Περίοδος του Διαφωτισμού
4. Από τον 19^ο στον 20^ο Αιώνα

Η Ιστορία της χρήσης και η απαγόρευση των βασανιστηρίων

1. Περίοδος Προ-Ιεράς Εξέτασης

1. Περίοδος Προ-Ιεράς Εξέτασης

- Πρώτα καταγεγραμμένα αρχεία βασανιστηρίων στην Αρχαία Αίγυπτο
- Στην Κλασσική Ελλάδα μόνο οι σλάβοι βασανίζονταν
 - Η μαρτυρία ενός σκλάβου ήταν παραδεκτή μόνον εφόσον είχε εξαχθεί μέσω από τα βασανιστηρίων
 - Ένας σκλάβος δεν ήταν υποκείμενος στο νόμο, έτσι οποιαδήποτε ζημιά ,που γίνονταν στους σκλάβους, επηρέαζε νομικά τους κυρίους τους.
 - Από διαδικαστικής απόψεως, οι σκλάβοι ήταν μάρτυρες (ανακρίνονταν για τα εγκλήματα τα οποία οι κύριοι τους κατηγορούνταν).

1. Περίοδος Προ-Ιεράς Εξέτασης

Στην Αρχαία Ρώμη:

- Οι ελεύθεροι πολίτες μπορούσαν να βασανιστούν εάν θεωρούνταν ύποπτοι ότι διέπραξαν κάποιο σοβαρό έγκλημα(αρνούνταν την εξουσία του βασιλιά ή των εκπροσώπων του).
- Οι κατώτερες τάξεις & σκλάβοι μπορούσαν επίσης να υποβληθούν σε βασανιστήρια και σε άλλες περιπτώσεις.
- Τα βασανιστήρια θεωρούνταν ως μέσο διατήρησης της εξουσίας των κυβερνόντων.
- Τα βασανιστήρια, χρησιμοποιήθηκαν επίσης, για να αναγκάσουν τους πρώτους Χριστιανούς να ανακαλέσουν την πίστη τους.

Η Ιστορία της χρήσης και η απαγόρευση των βασανιστηρίων

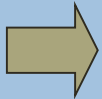
2. Περίοδος της Ιεράς Εξέτασης

2. Περίοδος της Ιερά Εξέτασης

- Μεσαίωνα: τα βασανιστήρια έγιναν επίσημο μέρος των ευρωπαϊκών συστημάτων δικαιοσύνης μέσω της υιοθέτησης του Ρωμαϊκού Δικαίου.
- **Οι δοκιμασίες** ήταν συχνοί τρόποι απόδειξης ενοχής:
 - Εάν ο ύποπτος ήταν αθώος, ο Θεός θα τον έσωζε από το να τραυματιστεί.
 - Διαφορά: τα βασανιστήρια δεν χρησιμοποιούνταν για να αποδείξουν την ενοχή ενός υπόπτου αλλά για να αποσπάσουν μια ομολογία (δεν αποφάσιζε ο Θεός για την υπόθεση, αλλά ο άνθρωπος).
 - Το 1215, ο Πάπας απαγόρευσε την χρήση των δοκιμασιών από τα μέλη της εκκλησίας.

2. Περίοδος της Ιερά Εξέτασης

- Το 1252 τα βασανιστήρια εισήχθησαν με ρητό σκοπό της απόκτησης/απόσπαση **ομολογίας**.
- Στην πραγματικότητα πριν τον βασανισμό, ο κατηγορούμενος αρχικά:
 - Απειλούνταν με βασανιστήρια.
 - Του παρουσιάζανε τα εργαλεία των βασανιστηρίων σε ένα σκοτεινό θάλαμο βασανιστηρίων που προκαλούσε φόβο.
 - Ερχόντουσαν αντιμέτωποι με τον δήμιο(ντυμένος εξ ολοκλήρου με μαύρα χρώματα/στα μαύρα με καλυμμένο το κεφάλι και το πρόσωπό του).
 - Απογυμνωμένος, μόνο με τα εσώρουχα του και τα χέρια του δεμένα.

Σκοπός: μία αίσθηση πλήρους αδυναμίας κατά τη διάρκεια της ανάκρισης

2. Περίοδος της Ιερά Εξέτασης

Αυτή η χρήση των βασανιστηρίων συνδέθηκε με ένα δικαστικό σύστημα το οποίο θεωρούσε την **ομολογία** ως «η **βασίλισσα των αποδείξεων**».

- Για μια καταδικαστική απόφαση, που χρειάζονται συγκεκριμένες **αποδείξεις**, σύμφωνα με **μαρτυρίες 2 μαρτύρων**, ή την **ομολογία** του κατηγορουμένου
- Η δικαστική προϋπόθεση για την εφαρμογή βασανιστηρίων ήταν ένας **βαθμός των έμμεσων αποδείξεων**, ο οποίος σήμερα θα ήταν επαρκής για να καταδικάσει έναν ύποπτο.
- Το Αγγλικό κοινό σύστημα δικαίου/κοινό σύστημα νομοθεσίας/σύστημα εθιμικού δικαίου: βασίζεται λιγότερο στις ομολογίες, έτσι δεν υπήρχε σχεδόν καθόλου χώρος για βασανιστήρια.

2. Περίοδος της Ιεράς Εξέτασης

Μεσαιωνική Ιερά Εξέταση : Τα βασανιστήρια έγιναν βασικό συστατικό του δικαστικού συστήματος από τον 13ο έως τον 18ο αιώνα

- Εφαρμοζόταν εναντίον αιρετικών κινήσεων/δράσεων
- Το 1484 ο Πάπας εξουσιοδότησε ρητά την χρήση των βασανιστηρίων σε υποθέσεις εναντίων μαγισσών
- Εάν οι γυναίκες άντεχαν τον πόνο χωρίς να ομολογήσουν, αυτό θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως «διαβολική επιρροή»
- Το απόγειο του κυνηγιού των μαγισσών/διαδικασιών ενάντια στη μαγεία ήταν το 1562, 1590, 1626 και 1650

Η Ιστορία της χρήσης και η απαγόρευση των βασανιστηρίων

3. Περίοδος του Διαφωτισμού

3. Περίοδος του Διαφωτισμού

Τα βασανιστήρια καταργήθηκαν σχεδόν παντού στην Ευρώπη, λόγω:

- Εξανθρωπισμένου ποινικού δικαίου– οι δικαστικές διαδικασίες και οι ποινές σέβονταν την αξιοπρέπεια του ατόμου
- Επίσημες αμφιβολίες για την χρησιμότητα των βασανιστηρίων
- Σημαντικές μετατροπές του νομικού συστήματος, όπου οι έμμεσες αποδείξεις έπαιζαν μεγαλύτερο ρόλο και νεοεισαχθέντες τιμωρίες όπως η "τιμωρία για υποψία» (Verdachtsstrafe): Με τον τρόπο αυτό καλύφτηκε το κενό μεταξύ της καταδίκης σε θάνατο και της αθώωσης.

Η Ιστορία της χρήσης και η απαγόρευση των βασανιστηρίων

4. Από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα

4. Από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα

Τα βασανιστήρια ως επίσημη και νομιμοποιημένη τεχνική ανάκρισης έχουν πρακτικά εξαφανιστεί, με εξαίρεση:

- Ρωσία (1917-1922), φασιστική Ιταλία και Ισπανία, και την Εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία.
- 1950s: Η Γαλλική αποικιακή διοίκηση επέβαλε πολλούς Αλγερινούς σε βασανιστήρια.
- Την εποχή του Ψυχρού πολέμου, την περίοδο του ολοκληρωτισμού στη Νότια Αμερική και την Αφρική, και κατά τη διάρκεια των βαλκανικών πολέμων τη δεκαετία του 1990.

4. Από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα

- Σήμερα, τα βασανιστήρια και η κακομεταχείριση είναι ακόμα συνήθης πρακτική σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο, αν και είναι **απολύτως απαγορευμένα βάσει του διεθνούς δικαίου**.
- Ο σκοπός & ο τρόπος εφαρμογής των βασανιστηρίων έχουν αλλάξει σημαντικά:
 - Στροφή προς την «καθαρά βασανιστήρια» που δεν αφήνουν ορατά σημάδια από τις ΗΠΑ, τη Γαλλία και τη Μεγάλη Βρετανία, τα οποία τελικά εξαπλώθηκαν και σε μη δημοκρατικά κράτη
 - Ο σκοπός των βασανιστηρίων έχει μεταβληθεί (τουλάχιστον στις δημοκρατίες), από την απόκτηση μιας ομολογίας ενός παρελθοντικού εγκλήματος στην παρακολούθηση των μελλοντικών γεγονότων

4. Από τον 19^ο στον 20^ο αιώνα

“Τα καθαρά βασανιστήρια” στα δημοκρατικά κράτη ώστε να αποφευχθεί η ανίχνευση, εξαιτίας:

- Της ανάγκης για νομιμοποίηση των δημοκρατιών απέναντι στους πολίτες τους
- Της αναγνώρισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Της αυξανόμενη παρακολούθησης για την εφαρμογή και την τήρηση των προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα